
Od ostatnich zmian w „Modusie” upłynęła dekada i choć wówczas były one stonkowo radykalne, to szybko zmieniająca się rzeczywistość, także ta naukowa, sprawiła, że konieczne stało się wprowadzenie nowych. Tak naprawdę ich inicjowanie rozpoczęło się już kilka lat temu, a zwieńczeniem jest tom 23. Wprowadziliśmy rozwiązania, które mają sprostać współczesnym wyzwaniom stojącym przed wydawnictwami naukowymi. Od 2017 roku „Modus” ukazywał się zarówno w wersji drukowanej, jak i elektronicznej (e-ISSN 2545-3882). Znaczącym krokiem otwierającym czasopismo na szersze grono czytelników była decyzja, aby począwszy od tomu 18 (2018), wydawać Rocznik w wersji dwujęzycznej – polskiej i angielskiej – pod skorygowanym tytułem „Modus. Prace z historii sztuki / Art History Journal”. W 2020 roku praca redakcji zaowocowała przyjęciem „Modusa” na listę ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences).

Chcąc sprostać wymaganiom i oczekiwaniom współczesnej nauki, w 2022 roku zdecydowaliśmy się przenieść wersję elektroniczną czasopisma na nową platformę Open Journal System, aby od 2023 roku móc nadawać „Modusowi” numer identyfikacyjny DOI. Jednocześnie w ciągu minionych kilku lat, dzięki zaangażowaniu Jacka Maja (Collegium Artium) w realizację projektu „ART-Dok. Cyfrowe Repozytorium Historii Sztuki”, wszystkie archiwalne numery naszego czasopisma znalazły się w otwartym dostępie w repozytorium cyfrowym Biblioteki Uniwersyteckiej w Heidelbergu (Arthistoricum.net).

Zwieńczeniem opisanych zmian jest rok 2024, w którym oddajemy w Państwa ręce niniejszy tom „Modusa”, wydany przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, naszego nowego wydawcę. Tym samym niejako wracamy do macierzy, wszak „Modus” stanowi kontynuację „Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Jagiellońskiego”.

Odświeżony został layout czasopisma, co ma na celu przede wszystkim dostosowanie go do wymagań postępującej w szybkim tempie cyfryzacji, informatyzacji i wyzwań związanych ze sztuczną inteligencją wkraczającą do nauki. Chyba najtrudniejszą decyzją, jaką przyszło nam podjąć, było zaprzestanie od bieżącego

tomu wydawania rocznika w wersji papierowej. Nie oznacza to oczywiście, że w przyszłości w przypadku numerów jubileuszowych czy specjalnych nie ukąą się okolicznościowe wersje drukowane. Niezmienne pozostają profil czasopisma i jego otwarty charakter. Publikujemy dłuższe rozprawy, artykuły i miscellanea autorów związanych z różnymi polskimi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi czy muzealnymi, a także uczonych związanych z naszym macierzystym Instytutem. Należy jednak uczciwie przyznać, że w związku z obowiązującymi w nauce regulacjami administracyjnymi udział instytutowych badaczy jest w ostatnich latach znacznie mniejszy niż w przeszłości. Stałym elementem w spisie treści pozostaje *Kronika Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego*.

Czytelnicy zapewne zauważyli, że ostatnie tomy mają przesuniętą wstecz numerację. Wynika to z przedłużających się procesów „produkcyjnych” kolejnych tomów i dodatkowego czasu potrzebnego na przetłumaczenie tekstów na język angielski. Chcąc urealnić numerację i czas wydania kolejnych numerów, nie zdecydowaliśmy się jednak na zabieg znany z wcześniejszych lat (podwójne tomy VIII–IX, X–XI, XII–XIII). Naszą ambicją jest wydanie w obecnym roku dwóch numerów czasopisma i jednoczesne uhonorowanie tomem 24 prof. Marka Zgórniaka, który w ubiegłym roku zakończył pracę w Instytucie Historii Sztuki UJ. W momencie oddania do rąk czytelników tomu 23 numer specjalny jest już złożony w wydawnictwie.

Andrzej Betlej, Agata Dworzak